

PÄÄKIRJOITUS

Tuomas Martikainen

Johtaja, FT, dosentti
Siirtolaisuusinstituutti

Muuttoliikkeiden vuosisata

Asiasanat: muuttoliikkeet, Suomi 100, ympäristönmuutos, Siirtolaisuusinstituutti.

Suomi 100 -juhlavuosi on kansainvälisesti alkanut Yhdysvaltain uuden presidentti Donald Trumpin nopeiden käänteiden seuraamisella. Trumpin politiikalla tulee olemaan merkittäviä seurauksia Yhdysvaltain siirtolaisuuspolitiikkaan, jonka päälinjat alkavat pikku hiljaa avautumaan. Uusilla linjauksilla on suoria seurauksia myös Eurooppaan, joskin vielä on vaikea arvioida tarkalleen minkälaisia. Samoin Brexitiin sopeutuvasta Euroopasta kuuluu kasvavassa määrin maahanmuuttovastaisia äänenpajoina, joka niin ikään tulee vaikuttamaan myös suomalaisten liikkumiseen maailmalla.

Kotimaassa päivänpolitiikan suuri kysymys on sote- ja aluehallintouudistus, jonka pitäisi muokata suomalainen sosiaali- ja terveysalan palvelu sekä aluehallinto uusiksi. Muuttoliikkeisiin nämäkin vaikuttavat, mutta edelleen odotamme millä tavoin. Kevään kestopuheenaiheeksi on noussut myös Perussuomalaiset-puolueen tuleva puheenjohtajataisto, jossa maahanmuuttoon liittyvät teemat noussevat keskeiseen osaan.

Ihmisten liikkuvuus on siis politiikan ykkösaiheita ympäri maailman. Vuoden vaiheessa Siirtolaisuusinstituutissa alkanut Muuttoliikkeiden vuosisata -hanke osuu ajanhermoon. Hankkeen lähtökohdiana on käsitys, että 2000-luvun yksi merkittävimmistä ilmiöistä tulee olemaan ihmisten liikkuvuus ja monenlaiset kansalliset ja kansainväliset muuttoliikkeet. Siirtolaisuus ei varmasti ole vuosisadan ainoa tärkeä asia, mutta monin tavoin yksi merkittävimmistä ilmiöistä.

Pidimme Muuttoliikkeiden vuosisata -tapahtumasarjan ensimmäisen kokoontumisen

tammikuussa ja sen aiheena oli globaali ympäristön- ja ilmastonmuutos muuttoliikkeiden näkökulmasta. Ilmastonmuutoksen ja globaalin väestönkasvun seurauksena ympäristön kantokyky kuormittuu eri puolilla maailmaa ja on todennäköistä, että ainakin osa nykyisistä ihmisten asuinalueista muuttuu asuinkeelvottomiksi. Lisäksi erilaiset luonnonmullistukset ja sään ääri-ilmiöt saavat ihmiset hakeutumaan muille seuduille asumaan. Muutos voi olla hidas tai nopea, ja sitä jännitys näytelmää saamme seurata tulevat vuosikymmenet. Seuraavan tulevan tapahtuman aiheena on globaalinen väestönkasvun vaikutus muuttoliikkeisiin.

Suomi 100 -vuosi on lähtenyt liikkeelle varsin vauhdikkaasti. Kesän lähestyessä alkaa tapahtumien suma ja tänä vuonna Suomessa vierailevat ulkomaalaiset tulevat näkemään lukuisia upeita tilaisuuksia. Turkuun kannattaa tulla katsomaan suuria purjelaivoja, kun Tall Ships Races on paikkakunnalla 20.–23. heinäkuuta. Aurajokiranta on tuolloin täynnä tapahtumia ja kaupunki on pullollaan turisteja. Makuhermoja voi myös hemmotella, sillä Turku on noussut yhdeksi Suomen johtavista ravintolakaupungeista. Paikallislehden mukaan koulutetuista ravintola-alan työntekijöistä alkaa olla jo pula.

Siirtolaisuus-lehdessä aloittaa kaksi uutta kolumnistia. Dosentti Pasi Saukkonen on erikoistutkija Helsingin kaupungin tietokeskuksessa ja Suomen johtava maahanmuutto- ja kotoutumispolitiikan asiantuntija. Valtiotieteiden tohtori Antero Leitzinger on tutkija Maahanmuuttoviraston maatietoyksikössä ja hän on yksi parhaista suomalaisen ulkomaalais- ja

vähemmistöhistorian tuntijoista. Etsimme vielä yhtä tai kahta kolumnistia, jotka tuntevat laajalti ulkosuomalaisia, joten jos olet kiinnostunut tai tunnet jonkun sopivan, niin laita viestiä tulemaan. Joka tapauksessa ilahdumme lehteemme tarjotuista kirjoituksista.

Viime lokakuussa saimme suru-uutisen, kun instituutin valtuuskunnan pitkäaikainen jäsen professori Lars Huldén menehtyi. Hel-

singin yliopistossa työuran tehnyt professori Huldén oli instituutin valtuuskunnan jäsen vuosina 1982–1989 ja hän tuki erityisesti pohjoismaisten yhteyksien luomista. Huldénin saavutuksiin lukeutuu muun muassa Kalevalan kääntäminen ruotsinkielelle eläkepäivnään. Lars Huldén oli myös tunnettu runoilija ja tutkija. Osallistumme omaisten ja muiden Lars Huldénin tunteneiden suruun.

A Century of Migrations

Finland 100 centenary has started and we are all looking forward to events both in Finland and abroad. It will be a year hundreds of events, publications and artistic performances. We wish everyone the best in preparing for the summer and December, when many of the occasions will take place.

The Finnish Cultural Foundation honored the Migration Institute of Finland last December as we received a major grant for a project on global migrations. We will organize eight workshop with international experts on various topics relating to the impact of migratory movements in the current world. The first meeting focused on environmental and climate change as drivers of global mobility, and you will be able to read several of the contributions in this journal.

Migration is, as it is evident by simply opening the television or a newspaper, one the

hottest and most controversial topics of today. It touches the minds and lives of hundreds of millions people, and we can only hope and do our best that the debates and political decisions will be based on expert knowledge rather than "alternative facts". The Migration Institute at least will focus on presenting the overall view of migratory movements, and provide insights how they have and will change life in Finland and beyond, and lives of Finns here and there.

Professor Emeritus Lars Huldén deceased last year. He was a long-term member of the Institute's council and a friend of the Institute. Huldén was beside his academic career a renowned poet and translator. Among others, he translated the Kalevala into Swedish. We pay him respect and take part in the loss of a great man.

